

VERENIGING VOOR WETENSCHAP

(v v w), vereniging zonder winstoogmerk.

Werd op 27 januari 1935 door Frans Daels en Jozef Goossenaerts, de beide hoofdverantwoordelijken voor de Vlaamsche Wetenschappelijke Congres-
sen, opgericht om tot een beter gecentraliseerde

organisatie en werking van de Congressen te komen. Op de achtergrond speelde voorzeker ook de in de lucht hangende en in het kader van de zich aankondigende **culturele autonomie** geplande strijd voor zelfstandige Vlaamse academiën van Wetenschappen een rol. Het doel van de vvw werd als volgt omschreven: als formeel gevestigde en goed geoutilleerde werkgemeenschap de Vlaamse (en Nederlandse) wetenschap in Vlaanderen (en in de wereld) bevorderen en bekendmaken. Zij bestond uit de Gezamenlijke Regelingscommissie van de Wetenschappelijke Congressen als kern, aangevuld met een aantal (circa veertig) prominente vertegenwoordigers van de Vlaamse wetenschap. In de raad van beheer hadden Daels als voorzitter en Goossenaerts als afgevaardigd beheerder een leidende rol. De raad was gevestigd in het studentenhuus Huize Mac Leod, Sint-Pietersnieuwstraat te Gent. Het orgaan van de vvw was het maandblad *Wetenschap in Vlaanderen* (1935-1939) – later (1940-mei 1944) *Wetenschappelijke Tijdingen*. Tot de in de schoot van de vvw of door haar leden geconcipeerde projecten behoorden onder andere een uitgebreid antropologisch onderzoek van de Vlaamse bevolking (**Gustaaf Schamelhout**), een Museum voor Wetenschap, een Vlaams Biografisch Woordenboek, een wetenschappelijke werkbeurs. In de strijd voor zelfstandige Vlaamse wetenschappelijke academiën heeft de Vereniging een zeer grote invloed uitgeoefend (“moeder van de Vlaamse academiën”). Onmiddellijk na de vorming van de regering-Paul van Zeeland bonden haar vertegenwoordigers de kat de bel aan. De vvw kon invloed uitoefenen op de uiteindelijke vorm van de nieuwe academiën en op de personele samenstelling van de eerste kernen. De algemene werking en de invloed van de vvw, voor dewelke men een grote toekomst had voorzien, werden door de oorlog en nadien door de **repressie** gefnuikt, die echter geen ontslagen veroorzaakten. De raad van beheer kwam lange tijd niet bijeen; de werking bleef beperkt tot de (vergeefse) pogingen van Goossenaerts om de vooroorlogse Congressen te doen herleven en tot de heruitgave van *Wetenschappelijke Tijdingen* (sinds 1950).

Op 9 juli 1964 werd **Amaat Dumon** (Leuven) tot voorzitter verkozen en werden enkele nieuwe leden benoemd. Ondervoorzitter prof. dr. J. Duverger (Gent) werd in 1978 Dumons opvolger na diens overlijden. Na de dood van Duverger op 2 augustus 1979 werd op 12 januari 1980 **Gilbert de Smet** (Gent), beheerder en redacteur van *Wetenschappelijke Tijdingen*, tot voorzitter van de vereniging aangesteld. Op zijn initiatief wijzigden de raad van bestuur en de algemene vergadering, die met zijn voorstel om de Vereniging op te heffen, niet wilden instemmen, de doelstelling van de vereniging (en van haar orgaan) in beperkende zin tot “de bevordering van de wetenschappelijke studie van de geschiedenis van de

Vlaamse Beweging in haar breedste betekenis en het onderzoek van bepaalde problemen in het leven van de Vlaamse Gemeenschap". Naast de uitgave van haar tijdschrift, dat een voor de geschiedenis van de V.B. belangrijk wetenschappelijk periodiek geworden is, zijn als activiteiten van de laatste jaren alleen de grootse en geslaagde Daelshuldiging op 23 februari 1983 en het Antwerpse colloquium over *De geschiedschrijving van de Vlaamse Beweging sinds 1975* (oktober 1992) te vermelden.

LITERATUUR: Verslagen in *Wetenschap in Vlaanderen* (1935-1939) en in *Wetenschappelijke Tijdingen* (1940-1944); – J. Goossenaerts, 'Een heuglijke tijding: de Vereeniging voor Wetenschap', in *Jong Dietschland*, nr. 6 (1935); – id., 'Bij het eerste lustrum van de Vereeniging voor Wetenschap', in *Nieuw Vlaanderen* (6 april 1940); – A.J.J. van de Velde, *Het Vlaamsch Natuur- en Geneeskundig Congres van zijn oorsprong in 1897 tot in 1944*, 1944; – L. Baert, 'Dr. Jozef Goossenaerts (1862-1983)', in *Jaarboek van de Heemkundige Kring De Oud-Oostburg* vzw, jg. 20 (1983); – Dr. Jozef Goossenaerts 1862-1983. Een album ter gelegenheid van de overzichtstentoonstelling in het AMVC te Antwerpen van 6 maart tot 18 april 1982, 1983; – G. de Smet, *Een gedenkboek ter gelegenheid van de Frans Daels-hulde op 5 februari 1983 in de Bijloke-abdij te Gent*, 1984; – R.A. Blondeau, *Wetenschap in de taal der Vlamingen*, 1992.

GILBERT A.R. DE SMET*